

Tjänsteutlåtande

Tillväxt- och marknadsenheten

Till Kommunstyrelsen

Datum 2014-06-24

Rev. 2014-08-04

Dnr KS 2014/0208

Tecknande av avtal om medverkan i "Stockholm Archipelago"

Sammanfattning

Förfrågan om medverkan i Stockholm Archipelago, regional samverkan för en starkare besöksnäring i Stockholms Skärgård 2015 01 01 - 2017 12 31.

Österåkers kommun har fått en förfrågan från styrgruppen i destinationsutvecklingsprojektet Stockholms skärgård om att vara en av samarbetsparterna i en planerad regional samverkansorganisering med syfte att stärka besöksnäringen i Stockholms skärgård.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1. Österåkers kommun tecknar avtal om medverkan i "Stockholm Archipelago" verksamhetsåren 2015, 2016 och 2017.
2. Österåkers kommun bidrar finansiellt till verksamheten med 150 000 kr per år. Finansiering sker inom KS budget. Betalning sker per den 1 januari varje år med 2015 som första år.

Bakgrund

Österåkers kommun har fått en förfrågan från styrgruppen i destinationsutvecklingsprojektet Stockholms skärgård om att vara en av samarbetsparterna i en planerad regional samverkansorganisering med syfte att stärka besöksnäringen i Stockholms skärgård.

Samverkansorganiseringen, som går under namnet Stockholm Archipelago, är en fortsättning på den samverkan som sedan hösten 2012 har pågått inom ramen för Skärgårdsstrategin och där Österåkers kommun har varit en av deltagarna. Visionen är att Stockholms Skärgård, år 2030, ska vara ett besöksmål i världsklass – året runt. Målsättningen är att öka antal kommersiella gästnätter i skärgården som helhet med 50 % innan år 2020, antal årsverken lika så. Man siktar också på en sammanlagd omsättningsökning på 80 % och ett dubblerat förädlingsvärde.

Genom Skärgårdsstrategin har flera projekt påbörjats som tar oss en bit på väg. Den planerade samverkansorganiseringen tar vid det momentum som har skapats och fortsätter arbetet med att göra visionen och målsättningarna till verklighet.

Samverkansorganiseringen leds av en styrgrupp bestående av representanter från de sju skärgårdskommuner som deltagit i Skärgårdsstrategin, Stockholms Stad, Länsstyrelsen, Landstinget och Skärgårdsstiftelsen. Till hjälp med det praktiska arbetet har styrgruppen två dedikerade resurser. Även kommunernas lokala turistorganisationer har en central roll. Ytterligare en framgångsfaktor är engagemanget hos de ca 700 företagare som finns inom besöksnäringen i skärgården.

Tjänsteutlåtande

Organisationens långsiktighet säkerställs genom en grundfinansiering bestående av offentliga medel. Var och en av skärgårdskommunerna föreslås bidra med 150 000 kr per år, Stockholms Stad 200 000 kr, Länsstyrelsen 300 000 kr och Landstinget 500 000 kr. Utöver detta kommer även projekt- och utvecklingsmedel att sökas för specifika satsningar och projekt. Budget för kampanjer fastställs från fall till fall och finansieras av den privata näringen.

Ansvaret för det operativa arbetet för att stärka lokala eller delregionala destinationer och utveckla produkter ligger på lokal nivå, hos kommuner och företag.

Utöver finansiellt stöd innebär samverkan att Österåkers kommun förbinder sig att:

- stärka det lokala erbjudandet genom att arbeta aktivt med lokal destinationsutveckling tillsammans med företagen och erbjuda ett gott värdskap till besökare.
- ha en uppdaterad destinationswebb som kan bidra innehållsmässigt till den gemensamma skärgårdswebben
- ajourhålla lokalt informationsmaterial
- solidariskt medverka med arbetskraft vid gemensamt beslutade aktiviteter så som till exempel mässor.

Förvaltningens slutsatser

Samverkan inom Stockholm Archipelago utgör en regional plattform för utveckling av Stockholms skärgård. Som enskild kommun har vi stor nytta av den kraftsamling som samarbetet innebär till förhållande vis liten personell ansträngning och till en lägre kostnad än vad som tidigare avsatts för Skärgårdsstrategin. Därför föreslås att Österåkers kommun medverkar i Stockholm Archipelago med start 2015.

Bilagor

1. Samverkansavtal Stockholm Archipelago, version 2014-06-14
2. Skärgårdsstrategin, version 2013-01-22

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Sören Karlsson
T.f. chef Tillväxt och Marknad

Samverkansavtal

Till grund för ett fördjupat samarbete ingår Norrtälje kommun, Österåkers kommun, Vaxholms stad, Nacka kommun, Värmdö kommun, Haninge kommun, Nynäshamns kommun, Stockholms stad/Stockholms Visitors Board, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län och Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län följande samverkansavtal avseende

Stockholm Archipelago

En stärkt besöksnäring i Stockholms skärgård

1. Undertecknade parter avser att delta i en långsiktig regional samverkan med syfte att skapa förutsättningar för en starkare besöksnäring i Stockholms skärgård, året runt. Organiseringen är en fortsättning på den samverkan som påbörjats inom ramen för Skärgårdsstrategin och organiseringen kommer att verka för att uppnå de riktlinjer och målsättningar som satts inom ramen för Skärgårdsstrategin.
2. Samverkan leds av en styrgrupp med representanter från alla deltagande parter. Styrgruppens ledamöter ska ha mandat från sina huvudmän att besluta i frågor om verksamheten, inom ramen för vad som stipuleras i detta avtal och vad som i övrigt överenskomms mellan parterna. Styrgruppen sammanträder minst fyra gånger per år. Kallelse till möte ska ske senast fyra veckor i förväg, alla handlingar ska vara styrgruppens ledamöter tillhanda senast en vecka i förväg. Ordförandeskapet i styrgruppen cirkulerar mellan parterna och skiftas varje år. Styrgruppen är beslutsför när minst hälften av styrgruppens medlemmar deltar. Beslut fattas med majoritetsbeslut. Vid jämnt antal röster fungerar ordförandens röst som utslagsröst.
3. Samverkan ska finansiera en gemensam resurs för att samordna, stödja och stimulera arbetet bland annat avseende destinationsgemensamma aktiviteter och utvecklingsinsatser, samt att utveckla och sköta en webbsida för destinationen Stockholms skärgård.
4. Riktlinjerna för den gemensamma resursens arbete fastställs av styrgruppen. Den gemensamma resursen ska enbart ägnas insatser som bäst hanteras på regional nivå eller insatser till följd av kvalificerad destinationssamverkan. Samarbetet kan utöver den gemensamma resursen initiera större eller mindre projekt för specifika insatser, finansierade från fall till fall.
5. Värdkommun för den gemensamma resursen är Stockholms stad. Resursen anställs av Stockholm Visitors Board/SVB och kommer även att vara placerad

där. SVB har arbetsgivaransvar för den gemensamma resursen. Rekrytering sker av styrgruppen i samråd med SVB. Den gemensamma resursen rapporterar till styrgruppen.

6. SVB rekviderar medel från parterna årligen i förskott enligt punkt 8 i detta samverkansavtal och sårredovisar verksamhetens kostnader.
7. Det operativa arbetet för att stärka lokala eller delregionala destinationer och utveckla produkter förutsätts ligga på lokal nivå, hos kommuner företag och andra aktörer. Skärgårdskommunerna åtar sig att, utöver den gemensamma organiseringen, även arbeta för att stärka det egna erbjudandet genom att arbeta aktivt med lokal destinationsutveckling tillsammans med företagen på orten och erbjuda ett gott värdskap till besökare. Skärgårdskommunerna förbinder sig också att ha en uppdaterad lokal destinationswebb med bokningsbara produkter som kan bidra innehållsmässigt till den gemensamma skärgårdswebben, ajourhålla lokalt informationsmaterial samt att solidariskt medverka med arbetskraft vid gemensamt beslutade aktiviteter såsom mässor.
8. För att finansiera detta samarbete bidrar de nuvarande parterna enligt följande:

Stockholms stad/SVB	200 000 kronor/år
övriga deltagande kommuner vardera	150 000 kronor/år
Stockholms läns landsting	500 000 kronor/år
Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län	50 000 kronor/år
Länsstyrelsen	300 000 kronor/år
9. Bidragsbeloppen enligt punkt 8 ovan kan komma att ändras genom parternas enhälliga beslut efter utgången av den inledande treårsperioden.
10. Ytterligare part kan inträda i samarbetet efter enhälligt beslut av deltagande parter.
11. Deltagande parter förbinder sig att delta i samarbetet under minst tre år i enlighet med vad som stipuleras i detta avtal. Uppsägning av avtalet ska ske senast ett år före avtalets utgång. Om så inte sker förlängs avtalet automatiskt med tre år i taget med samma uppsägningstid. Om enskild part väljer att stiga av samarbetet kan kvarvarande parter välja att fortsätta samarbete enligt detta samverkansavtal.
12. Om minst hälften av parterna vid styrgruppsmöte påkallar att samverkan ska upphöra, upphör samverkansavtalet att gälla nio månader efter den kalendermånad då styrgruppsmötet hölls.
13. Vid en eventuell avveckling av verksamheten skall de upplupna kostnaderna täckas av parterna i förhållande till respektive parts andel. Eventuell återbetalning av medel sker enligt samma princip.
14. Om tvist uppstår inom ramen för detta avtal, ska den i första hand lösas av parterna. I andra hand ska tvist hänskjutas till allmän domstol på SVB:s hemort för avgörande enligt svensk rätt.

15. Detta avtal gäller under förutsättning att samtliga hittills deltagande kommuner (Norrtälje, Österåker, Vaxholm, Nacka, Värmdö, Haninge, Nynäshamn och Stockholms stad/SVB), Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län och Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förbinder sig att delta i enlighet med punkterna ovan i detta avtal, samt att respektive avtalspart beslutar godkänna avtalet.

Stockholm den

Haninge kommun

Nacka kommun

Norrtälje kommun

Nynäshamns kommun

Vaxholms stad

Värmdö kommun

Österåkers kommun

Stockholms stad/
Stockholms Visitors Board

Stockholms läns landsting

Länsstyrelsen i Stockholms län

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

SKÄRGÅRDSSTRATEGIN

Stockholms skärgårds strategi för en hållbar utveckling av besöksnäringen med visionen Stockholms skärgård – året-runt-destination i världsklass

Skärgårdsstrategin för utveckling av besöksnäringen i Stockholms skärgård har vuxit fram i ett stort samverkansarbete, som skett i två steg – en förstudie, och ett fördjupat arbete under hösten 2012.

Parter i arbetet är Stockholms stad/Stockholm Visitors Board, Haninge kommun, Nacka kommun, Norrtälje kommun, Nynäshamns kommun, Vaxholms stad, Värmdö kommun, Österåkers kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms läns landsting, Skärgårdsstiftelsen, Waxholmsbolaget, Öppen Skärgård och Statens Fastighetsverk samt enskilda aktörer i näringslivet som engagerat sig i arbetet.

Strategins syfte är att säkerställa att de insatser som görs för att utveckla besöksnäringen i Stockholm skärgård drar åt samma håll och har ett gemensamt mål. Den ramar in värdegrunden och gemensamma utgångspunkter – där samverkan, fler och längre säsonger och hållbarhet är ledord. Den blir också ett verktyg för prioriteringar – att välja och välja bort bland insatser och utvecklingsförslag.

Ambitionen är att lyfta blicken och höja ribban för att driva en hållbar utveckling som kan göra skillnad. Med en samlad röst och gemensam agenda blir skärgården attraktiv för kommande nationella, regionala och lokala satsningar och utvecklingsprogram, liksom för privat investeringskapital.

Satsningen på Skärgårdsstrategin har möjliggjorts genom Landsbygdsstöd från Länsstyrelsen i Stockholms län, Tillväxtverkets utvecklingsprogram Hållbar destinationsutveckling och genom de parter som deltagit i arbetet.

Vision 2030

Tidshorisonten för skärgårdsstrategins vision är år 2030. Det är tillräckligt långt fram för att det ska vara möjligt att lyfta blicken och teckna bilden av en riktigt stark utveckling. 2020 är en bra tidpunkt för utmanande delmål.

Stockholms skärgård – året-runt-destination i världsklass

Stockholms skärgård är:

- en avgörande del i utvecklingen av Stockholmsregionen som Europas ledande, hållbara tillväxtregion.
- ett mycket välkänt besöksmål som attraherar besökare från Stockholm, Sverige och övriga världen under hela året.
- känt i världen för att ligga i framkant inom hållbar destinationsutveckling avseende ekonomiska, sociala och ekologiska värden.
- ett tillväxtområde där en stark besöksnäring bidrar till ökad befolkning i alla åldrar, fler och växande företag och väl fungerande samhällsservice och infrastruktur.

Mål 2020

Stockholms skärgård

1. har kännedomen och attraktionskraften hos prioriterade målgrupper ökat med ... (baseras på nollmätning som genomförs 2013)
2. har god lönsamhet i besöksnäringen med:
  - 1,7 miljoner kommersiella gästnätter (en ökning med 50 procent från 1,1 miljoner gästnätter per år 2011)
    - en jämnare beläggning, med över 220 000 kommersiella gästnätter, förutom i juli, även under maj, juni, augusti och september (en ökning för dessa fyra månader med i genomsnitt 70 procent) och ökad beläggning även under övriga året
    - 300 000 utländska gästnätter (en ökning med 140 procent från 125 000 utländska gästnätter år 2011)
  - en omsättning på 7,9 miljarder i den turismrelaterade delen av näringslivet (en ökning med 80 procent från 4,4 miljarder 2010)
  - ett förädlingsvärde på 2,9 miljarder (en ökning med 100 procent sedan 2010)
  - 5 000 årsverken (en ökning med 50 procent, från cirka 3 300 år 2011)
3. har implementerat metoder för hållbar besöksnäring och är känd som föregångare inom hållbar destinationsutveckling

Fokusområden och Strategier

Skärgårdsstrategin bryter ned vägen mot vision och långsiktiga mål i tre fokusområden och sex strategier.

Fokusområden är områden som av en samstämmig skärgård tydligt lyfts fram som helt avgörande i utvecklingsarbetet – nämligen stärkt samverkan där skärgård och storstad kan dra ökad ömsesidig nytta av varandra, ett aktivt arbete för fler och längre säsonger och en långsiktigt hållbar utveckling.

Medan fokusområdena visar prioriteringar på ett övergripande plan, anger strategierna vägen mot vision och mål.

Naturligtvis finns inga vattentäta skott mellan olika fokusområden och strategier. Tvärtom hakar områden i varandra på många olika sätt. Modellen är ett redskap för prioriteringar och ett hjälpmedel för det fortsatta arbetet.

Fokusområde 1: Skärgård och storstad i samverkan

Framgångsfaktorer för att uppnå destinationens vision om en året-runt-destination i världsklass och långsiktiga tillväxtmål är att

- stärka samverkan mellan storstadsaktörer och skärgårdsaktörer
- stärka samverkan mellan skärgårdens aktörer
- stärka samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor
- stimulera samverkan där den har särskilt goda förutsättningar att leda till nya affärer

Strategi 1. Samverkan, organisering och finansiering

Destinationen Stockholms skärgård skapar förutsättningar för en framgångsrik utveckling genom att

- klargöra och förankra vilka ansvarsområden som bör hanteras samordnat och vilka områden som bör hanteras lokalt
- etablera en organisatorisk form med långsiktig grundfinansiering för långsiktig samverkan
- aktivt arbeta för att skapa långsiktig finansiering av gemensamma insatser inom branschkunskap, utveckling och marknadsföring
- aktivt arbeta för att identifiera investerings- och riskkapital, avseende både offentliga och privata finansieringsformer

Strategi 2. Identitet och kommunikation

Destinationen Stockholms skärgård skapar förutsättningar för en stark identitet och framgångsrik marknadskommunikation genom att

- utveckla och beskriva skärgårdens identitet, unika attraktionsvärden och särskilda kännetecken kopplat till det övergripande varumärket Stockholm – The Capital of Scandinavia
- prioritera marknader och målgrupper
- etablera en gemensam plattform för internationell information och marknadsföring av Stockholms skärgård
- söka synergier och samverkan avseende nationell och regional information, marknadskommunikation och bokning av upplevelser i Stockholms skärgård

Fokusområde 2: Fler och längre säsonger

Framgångsfaktorer för att uppnå destinationens vision om en året-runt-destination i världsklass och långsiktiga tillväxtmål är att

- prioritera utvecklingsinsatser som möjliggör fler och längre besökssäsonger
- utveckla transporter och infrastruktur som svarar mot prioriterade utvecklingsinsatser
- utveckla och stärka skärgården för möten och evenemang

Strategi 3. Ökad attraktionskraft

Destinationen Stockholms skärgård ökar attraktionskraften på prioriterade marknader och för prioriterade målgrupper genom att

- identifiera skärgårdens unika attraktionsvärden och berättelser och prioritera produkter och temaområden som säkerställer leverans utifrån dessa värden
- prioritera ett mindre antal, starka deldestinationer som kan leda utvecklingen av destinationen Stockholms skärgård avseende främst internationella marknader:
  - o Fastlandsnaven Nynäshamn, Dalarö, Gustavsberg, Stavsnäs/Djurö, Vaxholm, Norrtälje och Grisslehamn, samt sjönära Nacka
  - o Öarna Utö, Sandhamn, Grinda, Ljusterö, Lidö
- sprida kunskap hos destinationens aktörer om vad som krävs för att möta förväntningarna hos prioriterade marknader och målgrupper
- implementera metoder och driva lokala arbetsprocesser för att utveckla skärgårdens deldestinationer
- uppmuntra utvecklingsinitiativ där det finns stark drivkraft och ett innovativt angreppssätt

Destinationen Stockholms skärgård får ett tydligare utbud av tjänster och produkter genom att

- identifiera och paketera enskilda och sammansatta tjänster och produkter baserade på skärgårdens unika attraktionsvärden och berättelser och efterfrågan hos prioriterade marknader och målgrupper
- sprida kunskap till skärgårdens aktörer om utveckling av tjänster och produkter
- skapa en ökad samordning avseende försäljningskanaler

Destinationen Stockholms skärgård möjliggör en bättre transporttillgänglighet genom att

- öka kunskapen om var det finns luckor inom transportinfrastrukturen avseende besöksnäringens behov
- säkerställa att transportfrågan ingår som ett avgörande moment vid varje destinationsutvecklingsinsats
- involvera såväl offentliga som privata transportaktörer i utvecklingsarbetet

Strategi 4. Möten och evenemang

Destinationen Stockholms skärgård stärker företagandet inom möten och evenemang, vilket bidrar till ökad lönsamhet under hela året, genom att

- skapa forum för samverkan mellan aktörer i mötessegmentet
- identifiera och prioritera evenemang med särskild potential att bidra till ökade besöksströmmar hela året
- underlätta för möten mellan skärgårdsföretagen och köpare i företagssegmentet, såväl svenska som internationella

Fokusområde 3. En hållbar besöksnäring

Framgångsfaktorer för att uppnå destinationens vision om en året-runt-destination i världsklass och långsiktiga tillväxtmål är att

- prioritera insatser som bygger en långsiktigt hållbar besöksnäring – ekonomisk, ekologiskt och socialt
- säkerställa en fungerande stödjande infrastruktur för besöksnäringen, avseende VA, vägar och bryggor, telekommunikationer och Internetaccess, kontanthantering och annan samhällsservice
- stimulera innovation och nytänkande
- samarbeta med högskolor, universitet och finansiärer inom forskning och innovation

Strategi 5. Innovation och hållbarhet

Destinationen Stockholms skärgård konkretiserar sitt hållbarhetsarbete och ambitionen att hitta innovativa lösningar genom att

- utveckla och beskriva vad hållbarhetsbegreppet innebär för destinationen Stockholms skärgård
- implementera metoder för hållbar utveckling i besöksnäringen
- identifiera, synliggöra och samarbeta kring lösningar av flaskhalsar och strukturproblem som bromsar en hållbar utveckling
- genomföra konkreta utvecklingsinsatser som syftar till att stärka den stödjande infrastrukturen för besöksnäringen
- ta fasta på den nationella innovationsstrategin och etablera Stockholms skärgård som en innovativ miljö

Strategi 6. Företagande och kompetens

Destinationen Stockholms skärgård stärker sina företagare och den samlade kunskapen om destinationen genom att

- utveckla och kommunicera branschkunskap om destinationen i form av statistik och branschfakta
- stimulera insatser som stärker företagande, affärsnytta och affärsmässighet
- prioritera utbildningsinsatser av hög kvalitet och nivå och stimulera till samverkan med högskolor och universitet
- utveckla servicegrad och värdskap utifrån de prioriterade målgruppernas krav och förväntningar